

NEDERLANDSCHE VEREENIGING TOT BESTRIJDING VAN
HET TANDBEDERF „HET IVOREN KRUIS”.

De toewijzing van het Stipendium.

Het Bestuur van „Het Ivoren Kruis” meent aan haar leden eenige publicatie verschuldigd te zijn, omtrent den weg die het bewandeld heeft met betrekking tot de toekenning van het Stipendium voor wetenschappelijk tandheekkundig onderzoek.

Nadat in de vorige jaarvergadering reeds omtrent de richting en het beschikbaar te stellen bedrag een beslissing was gevallen, volgde na opstelling van den tekst een bekendmaking om gegadigden op te roepen. Deze werd in September 1933 rondgestuurd aan de Nederlandsche Universiteiten en hunne Medische Faculteiten, aan de Veterinaire Faculteit te Utrecht, aan het Tandheekkundig Instituut te Utrecht, aan de Hoogescholen van Delft en Wageningen, terwijl aan een aantal doorvoor in aanmerking komende tijdschriften verzocht werd, om den tekst te willen opnemen.

De *publicatie* geschiedde door het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden, aan welk Instituut de leiding en beoordeeling was overgedragen. (Zie T. v. T. 1933 pg. 647—652; pg. 751; pg. 968).

In overleg met onze Vereeniging stelde het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde de *Commissie van beoordeeling* als volgt samen: *Dr. N. M. Josephus Jitta*, Voorzitter, *Prof. Dr. S. T. Bok*, *Prof. Dr. E. Gorter*, *Prof. Dr. G. C. Heringa*, *Prof. Dr. B. C. P. Jansen* en Tandarts *F. Duyvensz*, leden en *J. J. Backer Dirks*, Secretaris.

Aanvankelijk werd de *termijn van aanmelding gesloten op 15 November 1933*. Op 8 December kwam de Commissie van beoordeeling bijeen in het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden en

werden de ingekomen aanvragen beschouwd. In totaal hadden zich 8 gegadigden aangemeld, waarvan er 4 om verschillende redenen buiten beschouwing moesten blijven.

Over bleven de beoordeeling van de navolgende inzendingen:

- 1e. Een med. cand., die naar oordeel van de Commissie te weinig aanwijzing gaf omtrent de richting, in welke hij zijn onderzoek wilde instellen.
- 2e. Een med. cand. die den invloed der voeding op de vorming en instandhouding der harde tandweefsels wilde nagaan, met als uitgangspunt weefselsculturen en voedselproeven bij dieren; waarnaast een onderzoek naar de rol der daartoe in aanmerking komende bacteriën bij de instandhouding der harde tandweefsels.
- 3e. Een arts die een aantal voedingsproeven voorstelde op dieren met experimenteele rachitis en tetanie en die den invloed wenschte na te gaan op het tandstelsel van experimenteele vagotonie, sympathicotonie en anaemie.
- 4e. *Dr. E. Sanders*, mondarts te Amsterdam.

In zijn uitgebreid exposé wijst hij op den grooten invloed, die mede de klieren der interne secretie uitoefenen op het tandstelsel.

Hij geeft een aantal proefnemingen aan, waardoor hij een duidelijker inzicht hoopt te verkrijgen op de werking van enkele dezer klieren.

Na kennisneming van den inhoud der ingekomen stukken, kwam het den aanwezigen Commissieleden voor, dat het *project van Dr. E. Sanders* wel het meeste belooft voor een belangrijke studie op het gebied van de vorming der harde tandweefsels. Hierbij werd de Commissie gesteund door de bekendheid met het feit, dat de heer *Sanders* zich na zijn artsexamen geruimen tijd had bewogen op het terrein der tandheelkundige wetenschap en ook zijn proefschrift over een wetenschappelijk tandheelkundig onderwerp had geschreven.

Er deed zich echter het bezwaar voor, dat de heer *Sanders* eerst op 30 November 1933, dus na sluiting van den gestelden termijn van 15 November, zich had aangemeld. Het geval zou zich toch kunnen voordoen, dat er meerderen te laat op het beschikbaarstellen van dit stipendium waren attent gemaakt en wellicht niet meer hadden gesolliciteerd, omdat de termijn reeds was versreken.

In verband met deze mogelijkheid, besloot de Commissie om den termijn van sluiting *te verlengen tot 1 Januari 1934* en hiervan mel-

ding te maken in de betreffende tijdschriften. Indien op dien datum geen sollicitaties zouden zijn ingekomen of geen nieuwe gezichtspunten, omtrent de reeds ingekomen sollicitaties zouden zijn geopend, dan zou *Dr. E. Sanders* voor het beschikbare Stipendium in aanmerking komen, in het tegenovergestelde geval, zou de Commissie opnieuw haar beslissing nemen.

In Januari werd daarop opnieuw besproken, welke invloed de verlenging van den termijn op de beslissing van de Commissie kon uitoefenen.

Nieuwe sollicitaties waren niet ingekomen, wel werden een paar nadere uiteenzettingen ontvangen van de sollicitanten genoemd onder 2e en 3e, die echter geen aanleiding gaven om het standpunt der Commissie, ingenomen op de vergadering van 8 December 1933 te wijzigen, zoodat aan *Dr. E. Sanders de opdracht is gegeven* om zijn onderzoek in te stellen.

Namens de „Commissie van beoordeeling”

J. J. BACKER DIRKS, Secretaris.

24ste JAARVERSLAG VAN DE NEDERLANDSCHE VEREENIGING
TOT BESTRIJDING VAN HET TANDBEDERF
„HET IVOREN KRUIS”

*uitgebracht in de Jaarlijksche Algemeene Ledenvergadering
op 16 Maart 1934 te Rotterdam.*

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren,

Na de Gewone Jaarlijksche Ledenvergadering op 24 Maart 1933, heeft er in het afgeloopen Vereenigingsjaar nog een buitengewone Ledenvergadering plaats gevonden op 4 November 1933 te Rotterdam, waarin de nieuwe naam, de gewijzigde Statuten en het nieuwe Huishoudelijk Reglement met algemeene stemmen aanvaard werden. 30 December 1933 werd op de gewijzigde Statuten de Koninklijke goedkeuring ontvangen.

Verder werden er zes Bestuursvergaderingen gehouden en wel op 4 Mei, 13 September, 27 September, 24 October 1933; 24 Januari en 28 Februari 1934, alle in Den Haag.

De beide nieuwe Leden van het Algemeen Bestuur, *Dr. R. P. v. d. Kastele*, Kinderarts te Den Haag en *Dr. J. C. Streng*, Leider van de Afd. Geneeskundig Schooltoezicht Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheids Dienst te Den Haag, werden resp. op 27 September en 24 October 1933 als Bestuurslid geïnstalleerd.

In den loop van dit jaar zijn weer eenige Afdelingen van de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde als Lid toegetreden, n.l. de Afdelingen Noord-Nederland en Den Haag en Omstreken, terwijl bovendien een gift van f 25.— ontvangen werd van de Afdeling Zuid-Nederland en behalve de jaarlijksche contributie, een extra gift van f 50.— van de Afdeling Rotterdam en Omstreken. Het aantal Leden is ongeveer gelijk gebleven.

Een groote teleurstelling voor de Vereeniging was de ophefing van de schooltandverzorging in Amsterdam, Haarlem en Nijmegen, waardoor het opbouwende werk van jaren weer gedeeltelijk te niet werd gedaan.

In Rotterdam blijft deze, hoewel als proef, gehandhaafd, doch van uitbreiding is geen sprake, terwijl in Den Haag op dezen Dienst sterk bezuinigd zal worden.

In het Tijdschrift voor Tandheelkunde, aflevering Sept. 1933 verschenen weer eenige mededeelingen van den Voorzitter over het werk der Vereeniging. In samenwerking met het Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden, werd een Stipendium beschikbaar gesteld, waarvan in het vorige jaarverslag reeds melding gemaakt werd. De Commissie van beoordeeling met Dr. *N. M. Josephus Jitta* als Voorzitter en de Hoogleeraren Prof. Dr. *S. T. Bok*, Prof. Dr. *E. Gorter*, Prof. Dr. *G. C. Heringa*, Prof. Dr. *B. C. P. Jansen*, Tandarts *F. Duyvensz* en Tandarts *J. J. Backer Dirks* als leden, heeft den heer Dr. *E. Sanders*, mondarts te Amsterdam, aangewezen om het betreffende wetenschappelijk onderzoek te doen.

De Vereeniging is lid geworden van de op 18 Nov. 1933 in Utrecht opgerichte Nederlandsche Vereeniging voor Sociale Tandheelkunde, een zusterorganisatie, waarmede wij in de toekomst hopen samen te werken, daar deze vereeniging een organisatie in het leven denkt te roepen, die ook daadwerkelijk de tandheelkundige hulp zal verschaffen, waar dank zij onze propaganda om gevraagd wordt.

De verspreiding der uitgaven is dit jaar minder dan in de voorgaande jaren. Vele aanvragers verkeerden in de meening, dat de platen en brochures gratis te verkrijgen zijn, zoodat, ondanks de steeds toenemende belangstelling, vooral uit de onderwijskringen, het aantal verkochte exemplaren gering is.

Op de laatste Bestuursvergadering is dan ook door een der Bestuursleden het plan geopperd om aan sanatoria en andere hiervoor in aanmerking komende stichtingen en vereenigingen een aantal jongensplaten en A.B.C. Boekjes aan te bieden, daar deze propaganda middelen niet bij ons behooren te blijven liggen, maar verspreid dienen te worden.

De prijs van het A.B.C. Boekje is teruggebracht tot f 0.25. Aan de deponhouders werd verzocht, om de reeds verkochte exemplaren af te rekenen en de resterende boekjes tegen den lageren prijs over te nemen, aan welk verzoek verschillende collega's gevolg gegeven

hebben. Mevrouw *Muntendam* en *Ninck Blok* hebben de afrekening van de boekjes gecontroleerd en in orde gebracht. Een klein verzoek mag op deze plaats nog wel eens tot de Leden gericht worden. Al kan het Bestuur toestemmen, dat de uitgave van het A.B.C. Boekje niet geheel geslaagd genoemd mag worden, een beetje meer medewerking voor de verspreiding mocht wel van de Leden worden verwacht. De kinderen op den leeftijd, waarvoor dit prentenboek bestemd is, vinden het heusch gauw „heel mooi” en de prijs is thans zoo laag, dat het voor deze kleine patiëntjes, zelfs als belooning voor goed gedrag, al heel geschikt te plaatsen is.

Door het Secretariaat werden verkocht:

- 18 Schoolplaten.
- 15 Jongensplaten.
- 23 groote brochures.
- 6013 kleine brochures.
- 14 wandprenten.
- 46 *Ferguson's* Prentenboek over de Tand.
- 25 's Avonds als wij slapen gaan!
- 165 A.B.C.'s over de Tand.
- 18 speldjes.

Uit Indië heb ik nog geen bericht mogen ontvangen van den Secretaris der Nederlandsch Indische Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, die van al onze uitgaven een honderdtal in depôt heeft, hoeveel exemplaren hiervan verkocht zijn.

De Wandplaten zijn op een dertigtal na uitverkocht.

De stadszending te Paramaribo heeft inlichtingen gevraagd omtrent onze uitgaven en propagandamateriaal, waarop wij een en ander ter kennismaking hebben toegezonden.

Als nieuwe uitgave kunnen we binnenkort verwachten het boekje van collega *Witthaus*, een werkje, dat in afwijking van het doel der groote brochure, die meer voor het groote publiek bestemd is, geschreven is voor de meer ontwikkelde leeken en in dit opzicht, naar we hopen, in een groote behoefte zal voorzien.

Het Museum is dit jaar bij uitzondering buitenslands geweest n.l. te Brussel. Toen ons het verzoek bereikte van de Ligue Belge d'Hygiène Dentaire, om gedurende de propagandaweek van het Belgisch Roode Kruis, ons tentoonstellingsmateriaal af te staan, heeft de Vereeniging gemeend hierin toe te moeten stemmen. Daardoor meen-

den we mede te werken ter bevordering van het algemeen streven, om meer samenwerking te krijgen tusschen onze beide landen. Van 2—9 April werd ons materiaal te Brussel op de tentoonstelling ondergebracht en enkelen onzer hebben zich aldaar er nogmaals van kunnen overtuigen, dat het onder de inzendingen van andere landen een goed figuur slaat. Bij de opening op 2 April hield ons Bestuurslid, *L. Bosch* een lezing over „l'Organisation de la propagande d'hygiène dentaire en Hollande”. Tegelijk werd er in verschillende andere Belgische plaatsen gedurende deze week propaganda gevoerd voor mond- en tandhygiëne, door middel van verspreiding van brochures, door lezingen, radio-uitzending e.d. Onze Voorzitter *J. J. Backer Dirks* hield op 5 April 2 maal een lezing over Schooltandverzorging, eerst voor de autoriteiten der Openbare Scholen en daarna voor die der Bijzondere Scholen te Antwerpen, beide gevolgd door de vertooning van onze film.

Van Brussel ging het Museum direct naar Amsterdam waar het was aangevraagd door den Gemeentelijken Geneeskundigen en Gezondheidsdienst. Daar verbleef het van 11 April tot 21 Juni, waarna het nog eens naar Ommen ging op aanvraag van collega *Cath. S. Mulder*, om daarna weder te worden opgesteld in het Gebouw der Alg. Ned. Vereen. „Het Groene Kruis” op de Nieuwe Gracht 69a te Utrecht. Een kleine collectie bezocht van daaruit Limburg.

Mevrouw *Muntendam*, *Backer Dirks*, *Grijffijn* en *Willemse* hebben in October de nog op den Boezemsingel achtergebleven onderdeelen van het Museum met een critisch oog geïnspecteerd om na te gaan, wat nog bruikbaar materiaal is, wat er na opknappen zeer goed bruikbaar kan worden en wat uit de collectie verwijderd dient te worden. Een en ander hield verband met de tentoonstellingsplannen, die we in 1935 hebben.

Lezingen met gebruik van onze films en lantaarnplaatjes zijn gehouden door:

<i>W. A. Simonis</i> ,	Lisse.
<i>Mej. C. S. Mulder</i> ,	Ommen.
<i>M. A. Philippus</i> ,	Zwolle.
<i>J. G. v. d. Ven</i> ,	Drachten.
<i>L. H. v. Hulsteyn</i> ,	Rotterdam.
<i>O. A. J. Kros</i> ,	Hellevoetsluis.
<i>Lourens Bosch</i> ,	Leiden.
<i>J. Berkenbosch Berends</i> ,	Arnhem.

Aan collega *O. E. Stark* in Indië zijn een aantal duplicaten van onze lantaarnplaatjes toegezonden en ontvingen wij na eenigen tijd het verzoek, deze voorloopig te mogen behouden, waarin wij gaarne toegestemd hebben.

De negatieven van onze lantaarnplaatjes zijn door brand bij den fotograaf verloren gegaan. Daar vele van deze plaatjes uit „de oude doos” stammen, is dit aansporing om t.z.t. een nieuwe collectie samen te stellen.

Het komende jaar zal de vereeniging haar 25 jarig bestaan herdenken, een gebeurtenis die zeker de aandacht op haar zal moeten vestigen. Hoewel het een verheugend feit is, dat vele collega's inlichtingen omtrent het werk en de uitgaven onzer Vereeniging vragen, hoop ik, dat ook de vele collega's-niet-leden hun belangstelling zullen uiten, door zich als lid op te geven, opdat onze Penningmeester met een gerust hart de financieele offers kan tegemoet zien, welke onze toekomstplannen van zijn kas zullen eischen.

C. G. VAN MAARSEVEEN 1ste Secretaris.

AMERICAN DENTAL SOCIETY OF EUROPE
18—21 Mei 1934.

EUROPEAN ORTHODONTOLOGICAL SOCIETY
22 en 23 Mei 1934.

Palace Hotel, Scheveningen.

Voor de regeling van bovenbedoelde vergaderingen is een commissie benoemd, bestaande uit de heeren *van Hasselt, van den Berg, Nord* en ondergeteekende. Die commissie heeft van beide organisaties de opdracht ontvangen, de leden der landelijke Vereenigingen tot een bezoek aan de wetenschappelijke bijeenkomsten en de tentoonstelling uit te noodigen.

Het programma van de A.D.S.E. vermeldt de volgende sprekers:

Voordrachten.

F. Watry, Brussel: „Interprétation Biologique de l'action de certains appareils passifs en orthopédie maxillo-dentaire”; *I. M. M. Ottesen*, Oslo: „The treatment of acute apical paradentitis”; *T. Guttorm*, Oslo: „Normal nutrition in Dental Prophylaxis”; *E. J. van den Berg*, Amsterdam: „How to prevent the results of lack of balance in the human denture”; *J. Visser*: „Why do porcelain crowns and fillings generally lose their natural appearance under artificial light and can this be avoided?”; *F. Duyvensz*: „Capillar microscopy in dental practise”; *Alonzo M. Nodine*, Londen: „Healthy dead teeth”; *E. W. Fish*, Londen: „Muscle balanced full lower dentures”; *E. Matthews*, Londen: „Synthetic Porcelain”; *F. Bouchon*, Paris: „Some results in root canal treatment”; *R. C. Vieilleville*, Paris: „Bridgework removable and fixed held by lock and bolt partial denture with automatic fastening”; *Lakermance*, Paris: „Porcelain bridge work”; *Albert Davis*, San Francisco: „Plastic surgery of the face and mouth”; *Homer C. Brown*, Columbus: „Evaluating the elements contributing to professional progress”; *J. K. Jennings*,

Washington: „Good nutrition as a preventive factor in dentistry”; *A. G. Smith*: „The problem of dental caries, its present status, our responsibility”; *James Allan Graham*: „Occlusion in reconstruction cases”; *A. Dixon Russel*, Washington: „Histopathological changes of pulp and dentine under different filling materials”; *W. Hess*, Zürich: „Root treatment”.

Demonstraties.

R. S. Taylor, Londen: „Mouth Surgery, illustrated by case records, radiographs and specimens, and soap models, showing technique employed in carrying out the various procedures”; Study Club of the American Dental Society of London: „Table Clinic”. *W. A. Porter*, Londen: „Modern methods of impression taking, both full and partial”; *O. Henry*, Londen: „Unilateral Disto-occlusion cases and correction of same”; *J. Visser*: „New porcelain for Jacket crowns”; *F. Duyvensz*: „Capillar microscopy and multiple pins in pivot teeth”; *Alonzo M. Nodine*: „Surgical correction and improvement of the dental arc for dentures”; *R. N. Le Cron en L. P. Harte*: „Gold casting, demonstrating Kerr's Control technique, with automatic investing machine”; *Darcissac*, Paris: „Gold Inlay work, direct impression. Presentation of new instruments for modeling and carving the wax of the proximal space”; *Lakermance*, Paris: „Porcelain bridge work”; *A. E. Bonnell*, Oklahoma: „Two types of fixed bridge work, new technique, Natural teeth as pontics and helpful hints”; *J. A. Graham*, San Fransisco: „a. Precision attachments for removable cases. b. Cast abutments for fixed bridges. c. Porcelain restoration”; *A. E. Bonnell*: „Two types of fixed bridge work, one showing the application of a new technique to an old, making both better, the other, the use of natural teeth as pontics instead of porcelain, for lower incisors”.

Op de vergadering van de E.O.S. zullen de ochtenden achtereenvolgens zijn gewijd aan de behandeling van de Prophylaxis in de Orthodontie en de Etiologie van den Open Beet, de middagen aan table clinics op deze onderwerpen en op andere betrekking hebbende.

Als sprekers en demonstrators zijn tot nu toe ingeschreven:

Viggo Andresen, Oslo; *S. Dreyfus*, Lausanne; *G. Korkhaus*, Bonn; *A. E. Rowlett*, Leicester; *F. Watry*, Brussel; *D. Franz*-

meyer; L. de Coster, Brussel; G. F. Cale Matthews, Birmingham; Prof. Dr. P. W. Simon, Berlin; O. Henry, London; A. Frevert, Essen; G. Villain, Paris.

Wie deze vergaderingen wil bezoeken, moet in het bezit zijn van een toegangskaart, verkrijgbaar bij ondergeteekende. Aanvragen moeten worden ingediend vóór 15 Mei, met het oog op de beschikbare ruimte.

Degenen, die eventueel in het Palace Hotel willen logeeren en gebruik willen maken van het aangeboden, exceptioneel lage tarief, kunnen zich tot hetzelfde adres richten:

J. BIERENS, Secretaris

1 Oude Scheveningsche weg, Den Haag.